

FOKUSGRUPA

Ukraiņu bērnu ģimenēm, kas šobrīd dzīvo Latvijā

2023. gada septembrī projekta “BAROMETRS: ģimenes ar bērniem Latvijā” ietvaros Latvijas Bērnu labklājības tīkls organizēja fokusgrupu Ukraiņu bērnu ģimenēm, kas šobrīd dzīvo Latvijā. **Fokusgrupas mērķis bija izziņāt ģimeņu viedoki par situāciju un problēmām, kas saistītas ar Bērnu garantijā uzsvērtajām pamattiesībām – bērnu izglītību, veselības aprūpi, veselīgu uzturu un mājokli, lai izstrādātu un sniegtu priekšlikumus politikas veidotājiem situācijas uzlabošanai.**

Aicinām iepazīties ar fokusgrupā minētajām problēmām un pozitīvo pieredzi:

Izaicinājumi	Pozitīvā pieredze
Veselības aprūpe	
Latvijā ir sarežģīti piekļūt veselības aprūpei, jo ir ļoti garas rindas, lai nokļūtu pie speciālistiem, piemēram, zobārstiem, ginekologiem, ausu, deguna un kakla ārstiem un citiem. Rindās jāgaida sākot no 2 mēnešiem un uz augšu. Tā vietā ģimenes izvēlas doties uz Ukrainu, lai saņemtu veselības aprūpes pakalpojumus un citus izmeklējumus, kuri tur pieejami uzreiz. Tostarp izmeklējumi Latvijā ir dārgi, piemēram, muguras magnētiskā rezonanse Latvijā izmaksā dārgāk, nekā biļete uz Ukrainu (turp-atpakaļ) un pakalpojuma saņemšana.Būtiski atšķiras veselības pakalpojumu pieejamība personām, kuras Latvijā ieradušās ar darba vīzu vai kā bēglis. Bez maksas veselības pakalpojumi ir pieejami tikai personām ar Uzturēšanās atļauju, nevis vīzu pasē, kas izdota Ukrainas pilsonim. Atšķirība ir grūti saprotama ukraiņiem, jo liela daļa no viņiem uzskata sevi par bēgļiem.Daudzas zāles Latvijas aptiekās var iegādāties tikai ar ģimenes ārsta vai cita ārsta izrakstu, kas kļūst par aktuālu problēmu akūtos gadījumos, kuros nav iespēja tikt pie ģimenes ārsta pēc receptes. Tostarp arī bezrecepšu zāļu klāsts Ukrainā ir daudz lielāks.Ukraiņi izvēlas Latvijā saņemt dežūrārsta pakalpojumus, saglabājot ģimenes ārstu Ukrainā un regulāri konsultējoties ar to attālināti.Ātrā palīdzība bieži nepamatoti atsaka braukšanu pie pacienta, uzskatot, ka izsaukums nav pamatots.	Ukraiņu bērniem, ieskaitot tos, kuri apgūst izglītību Ukrainas izglītības iestādēs attālināti, ir iespēja saņemt zobārstniecības pakalpojumus no mobilajiem zobārstiem, kuri apmeklē izglītības iestādes pārvietojamā zobārstniecības kabinetā.Latvijā ir laba neatliekamā medicīniskā palīdzība slimnīcās un pozitīva pieredze ar dežūras ģimenes ārstiem un privāto ģimenes ārstu praksi.Ierodoties Latvijā sākotnēji bija iespēja zāles 100 EUR vērtībā saņemt bez maksas.

Izaicinājumi

Pozitīvā pieredze

Izglītība un interešu izglītība

- Ierodoties Latvijā, dažas ģimenes sākotnēji izskatīja iespēju, ka viņu bērni apmeklēs Latvijas izglītības iestādes, taču dažādu apstākļu dēļ daudzi no viņiem izvēlas Ukrainas izglītības iestādes, kas piedāvā attālinātās mācības.
- Mazāko bērnu vecākiem lielās pilsētās jāgaida rindās uz pirmsskolas izglītības iestādes pakalpojumiem (dažos gadījumos līdz pat 8 mēnešiem), kā rezultātā mātei (kura bieži Latvijā ir viena ar bērnu) nav iespēja uzsākt darba attiecības.
- Ukraiņu vecākiem izglītības iestādēs ir iespēja kļūt par ukraiņu bērnu asistentu, bet problēma ir noteiktais bērnu skaits skolā, kuriem pakalpojums tiek apmaksāts. Ukraiņu bērnu skaits Latvijas izglītības iestādēs ir mainīgs, līdz ar to asistenta vieta nav prognozējama.
- Šobrīd ir privātās pirmsskolas izglītības iestādes, kur komunikācija ar ukraiņu bērniem pamatā notiek krievu valodā un latviešu valodā ir tādas stundas kā sports un mūzika.
- Pirmsskolas vecuma bērnu vecākiem, kuru bērniem tuvojas skolas gaitas, grūti pieņemt lēmumu vai bērnu laist mācīties 1. klasē Latvijas skolā. Lēmums būtu pamatots, ja ilgstoši plānots dzīvot Latvijā, taču ģimenes vēlas atgriezties Ukrainā. Mazo klašu bērnu vecāki visi nevar nodrošināt mācību procesu Ukrainas skolā attālināti, jo nav kas nodrošina bērnu pieskatīšanu mājās.
- Logopēda pakalpojumu (gan klātienē, gan attālināti) ukraiņu bērniem ir ļoti grūti saņemt. Tāpēc ģimenes dodas uz Ukrainu, lai piekļūtu pakalpojumam tur.
- Ukraiņu bērniem ir dažādas interešu izglītības iespējas (sports, mākslas nodarbības u.c.) Ir iespēja apmeklēt gan bezmaksas, gan maksas interešu izglītību. Interešu izglītības pieejamība aizvien pieaug. Ukraiņu bērni vairāk izmanto interešu izglītības iespējas, nekā mācīties vispārīgajās izglītības iestādēs.
- Ir iniciatīvas, kas palīdz Ukraiņu bērniem – treneri veido bezmaksas sporta aktivitātes Ukraiņu bērniem, kā arī tiek organizētas ekskursijas pa Latviju. Sporta aktivitātes tiek piedāvātas arī pieaugušajiem.
- Bērni, kas mācās pirmsskolas izglītības iestādēs, salīdzinoši ātri apgūst latviešu valodu, ja mācību process notiek latviešu valodā.
- Privāto pirmsskolas izglītību pakalpojums ukraiņu bērniem Latvijā tiek nodrošināts gandrīz bezmaksas.

Mājoklis un veselīgs uzturs:

- Bērni ikdienā ēd par maz augļus, salīdzinot ar Ukrainu. Latvijā pārtikas pakās nav augļi un augļu cenas ir dārgas.
- Ģimenēm ir iespēja saņemt pārtikas pakas un Ukraiņu ģimenes labprāt šo iespēju izmanto un uzskata to par būtisku atbalstu.
- Ukraiņu ģimenes ir pateicīgas, ka ir iespēja dzīvot Latvijā šobrīd esošajos apstākļos. Ir ģimenes, kas dzīvo dienesta viesnīcās, pazīstamu cilvēku dzīvojamās platībās, īrētos dzīvokļos. Visas ģimenes uzskata, dzīves apstākļi ir labi, ņemot vērā situāciju, kādā šobrīd atrodas Ukraina.

Projektu finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no piešķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Materiāls ir sagatavots ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par materiāla saturu atbild biedrība "Latvijas Bērnu labklājības tīkls".

